

Sak

Salering av jernbaneunlegg i
 Nore og Urdal (en gang 1
 Solheimstuden Jonndalen Bush.

Dok.nr.	Dato	Dokument (type, tittel)	Merknader
1	12/2.90	Brev Nore & Urdal K - Fylkesd.	
2		Brev Fylkeskons. - v.o.	
3		Brev v.o. - Nore & Urdal K	
4		Søknad om beredning	
5		Trekallbestemmelse	
6		C-14 søknad	

Buskerud fylkeskommune
v/Fylkeskonservatoren

Buskerud Fylkeskommune

Kulturadministrasjonen

19 JUL 1990

Jnr. 1453 Arkiv 651

Rødberg 18.07.90
Ark.002 IR/htr

DATERING AV JARNVINNEANLEGG I NORE OG UVDAL.

Bygdeboknemnda i Nore og Uvdal søker med dette om løyve og hjelp til å få utført datering av jarnvinneanlegg i kommunen vår i sommer eller haust.

Nemnda har i mange år arbeidd for å få skrive ei kulturhistorie for dei to tidlegare kommunane i Nore og Uvdal. Kåre Olav Solhjell er frå 1.8.90 tilsett som ny bygdebokforfattar. Han skal skrive ei to-bands kulturhistorie innan 3 år. Når han no skal starte med å skrive om den eldste tida, er det viktig å ha tidfeste nokre av jarnvinneanlegga som er registrert.

At slike dateringar er gjorde i bygdene rundt oss; i Telemark og Hallingdal, gjer det ikkje mindre interessant: Dateringa vil og vere viktig for å få stadfest om det finst noko mønster i jarnutvinninga i bygdene kring Hardangervidda.

Tidlegare leiar i nemnda, Olav Bjørnsrud, hadde avtale med Nybruket, Oldsaksamlinga, om at han skulle ta stikk for datering i 1989. Dette vart ikkje noko av da Nybruket slutta som konsulent for øvre Buskerud.

For oss er det om å gjere at denne dateringa vert utført denne sommaren/hausten for at forfattaren skal kunne nyttiggjere seg dei opplysningane dateringa vil gje.

①

Nemnda vil foreslå at det vert tatt stikk i

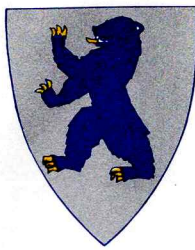
Jønndalen	g.nr. 1	b.nr.6	eigar Tore Videsjorden
og i			
Smådøla	g.nr.80	b.nr.5	eigar Stein O.Fønnebø

Venleg helsing

Inga Rasdal
sign.
leiar bygdeboknemnd

Hilde Tingdal Røbech.
Hilde Tingdal Røbech
NORE OG UVDAL
Kultursjef

Kopi: Bygdeboknemnda

BUSKERUD FYLKESKOMMUNE Haugesgate 89, 3020 Drammen
Telefon (03) 83 81 50KULTURADMINISTRASJONEN
Telefax (03) 83 47 58

Vår dato: Vår ref.:

30.07.90 1453/90 GH7

Deres dato: Deres ref.:

KUNSTHISTORIE OG NUMISMATIKK

Jan 00 2083 01.08.90

SAKSB. REC	ARK. NR.
KOPIL TIL	SIRKULERES

Universitetets Samling av
Nordiske Oldsaker
Frederiks Gd. 2
0164 OSLO 1**AD DATERING AV JERNVINNEANLEGG I NORE OG UVDAL**

Fra Nore og Uvdal kommune har fylkeskonservatoren fått oversendt vedlagte søknad som vel må oppfattes som en ansøking om C14-datering

Fylkeskonservatoren sitter imidlertid ikke med oversikt over de allerede eksisterende dateringer i denne regionen av landet ei heller er han i stnd til å prioritere dateringsoppdrag i landssammenheng. Det er ikke klart hva slags objekt en ønsker datert og om det i det hele tatt er nødvendig med en kostbar C-14-analyse. Kan hende kan en si likje meget om alderen ved å studere lokaliteten i marken.

Her har vi imidlertid klart å gjøre med en forskningsoppgave som Universitetets Oldsaksamling må være den rette til å svare på.

Med hilsen

Fylkeskonservatoren
i BuskerudGeir Helgen
fylkeskonservator

Kopi Nore og Uvdal kommune, 3630 RØDBERG.

UNIVERSITETET I OSLO

INSTITUTT FOR ARKEOLOGI, KUNSTHISTORIE OG NUMISMATIKK
FREDERIKS GATE 3
0164 OSLO 1

3

KOPI

Nore og Uvdal kommune,
v/kultursjef Hilde Tingdal Røbeck,
3630 RØDBERG.

Deres ref.:

Oslo, 23. august 1990.

Vår ref.: (bes oppgitt ved svar) 2083/90 AEC/gi

DATERING AV JERNVINNEANLEGG I NORE OG UVDAL

Brev av 18.7.90 til fylkeskonservator i Buskerud er vidaresendt hit. Etter kulturminnelova er Universitetets Oldsaksamling rette styresmakt når det skal gjerast inngrep i fredda fornminne.

Universitetets Oldsaksamling synes dette er eit godt tiltak. Eg skal til Hallingdal seint i september, og kunne da ta ut prøver. Eg tek kontakt før eg kjem.

Venleg helsing

Arne Emil Christensen
Leiar for Oldsaksamlingens fornminneavdeling

Besøksadresser:

Oldsaksamlingen,
Frederiks gate 3, Oslo
Telefon (02) 41 63 00
Telefax (02) 41 10 12

Myntkabinettet,
Frederiks gate 2, Oslo
Telefon (02) 41 63 00
Telefax (02) 41 10 12

Klassisk arkeologi/kunsthistorie
Niels Treschows hus, 3. etasje,
Blindern, Oslo
Telefon (02) 45 68 15

Vikingskipshuset,
Huk Aveny 35,
0286 Oslo 2
Telefon 43 83 79

UNIVERSITETETS
OLDSAKSAMLING

FREDERIKS GATE 2
OSLO 1

Gårds/bruksnavn Jønndalen	
G.nr./br.nr. 1/6 o. fl.?	
Kommune Nore og Uvdal	Fylke Buskerud
Sogn	Prestegjeld
Eier/bruker, adr. Tore Videsjorden (o.fl.)	
Gjelder: Prøvetaking/jernvinne	
Flyfoto	Kartref.
Innber./rapport/reg. ved: Arne Emil Christensen	Dato

Innberetning om befaring i Jønndalen, Nore og Uvdal k. Buskerud.

Fra Fylkeskonservatoren i Buskerud fikk U.O. oversendt brev fra Nore og Uvdal kommune med forespørsel om å få hjelp til å ta ut dateringsprøver fra et par jernvinneanlegg til bruk i bygdebokarbeidet. Undertegnede tok ut prøver og så på fortidsminner omkring Solheimstulen 18/9 - 90. Med på befaringen var bygdebokforfatteren, Kåre Olav Solhjell og Sigrid Huseby, som er godt kjent i området. Første prøve, (aksesjonsnr. 329/90), ble tatt i en slagghforekomst i oppstigningen mot Store Normannslepa fra Solheimstulen. Forekomsten ligger rett bak en meget karakteristisk stor stein. Her er det utrast slag og kull i skråningen, rett ved ligger to store groper, som ser ut som karakteristiske kullgroper. Rett ovenfor Halvor Videsjordens hytte ligger en ganske sikker tuft, som minner om de tuftene med tilknytning til slagghaug som finnes rundt Ossjøen. Her ble det tatt ut en kullprøve, (aksesjonsnr. 330/90).

Gårds/bruksnavn	
Jønndalen	
G.nr./br.nr.	
Kommune	Fylke
Nore og Uvdal	Buskerud

Ved veien inn til Solheimstulen, rett i veikanten, er det satt opp et bittelite hus i forbindelse med løypestreng opp til en hytte. Rett ovenfor er det et ildsted, kantstilte heller ca 0,5 x 0,5 m. Ikke spor av slagg i raskanten mot veien, og jeg så ikke spor av tuft. Det er tett med einer rundt ildstedet, så det kan godt ligge i en tuft.

På sørsiden av elva tok vi ut en tredje kullprøve. (Aksesjonsnr. 331/90). Ved rødmerket sti/vei fra Krukestul sørover mot Vikstul ligger et jernvinnanlegg på den første tørrrabben der veien tar opp fra bøen på Krukestul. Her ligger en tuft med to rum, tydelig og vel avgrenset. Kullprøven ble tatt i slaggvarpet mot øst, i skråningen mot veien.

Ca. 15 m. sør for jernvinnanlegget, på østsiden, kloss i veien ligger en liten røys som etter mitt skjønn neppe kan være annet enn en gravrøys.

På selve seterbøen ligger to sikre jordblandete gravrøysar, begge med fotgrøft og plyndringsgrop. Det er flere tufter av uviss alder på bøen. Rett sør for bøen ligger en tuft som ser ut til å bestå av et ettrums og et torums hus med en felles vegg. I torumshuset er det et firkantet ildsted av kantstilte hewller som er meget likt det som ligger ved veien inn til Solheimstulen.

Vest for Krukestul ligger en inngjerdet setervoll, Krukevieren. Her er det flere tufter, mer og mindre distinkte, og ruiner av steinbuer som neppe er særlig gamle. ca. 200 m. NV. for bøen ligger et sandtak. Sørover fra dette går en traktorvei som følger en gammel slepe. Der dette kommer opp på en flate, ca 100 m. S for bøen, ligger en jordblandet røys. Røysa er ca 7-8 m. i diameter og ca. 1 m. høy. Den har plyndringsgrop. Etter mitt skjønn er dette en sikker gravrøys.

Gårds/bruksnavn	
Jøndalen	
G.nr./br.nr.	
Kommune	Fylke
Nore og Uvdal	Buskerud

Ifølge Sigrid Huseby er det mange groper i området av samme type som de vi så på. Området bør absolutt detaljregistreres. På en hytte rett ved Krukestul oppbevares tre pilespisser og en øks av vikingtids type som skal være funnet i området. (kfr. Reidar Fønnebø: Nordmannsslepene, Drammen 1968, ill. s. 55). På de jernvinneplassene vi så 18/9 er det småfallen slagg, ikke spor av de store slaggblokkene som ligger ved jernvinneplassen i Smådøla.

Arne Emil Christensen

Trekullbestemmelser for Arne Emil Christensen, 26/9-90.

Det er bestemt trekull fra to prøver, begge fra jernvinne-
anlegg. Resultatene er som følger:

Kullprøve 90/328 (2.)

22 biter ble bestemt, alle var Pinus (furu).

Kullprøve 90/331 (5.)

36 biter ble bestemt. 35 biter var Betula/Alnus (bjerk/or), 1
bit var antagelig bark. I tillegg var det et par slaggbiter.

Medgått tid, 2 timer, itr. 30.

Adr.: Avdeling for fysikk og matematikk
7034 Trondheim - NTH, Tlf.: (07) 59 33 10

FORSLAG OM ¹⁴C-DATERING

(se rettleiding på baksiden)

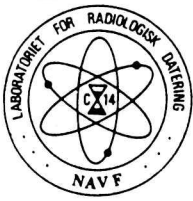
6a

1. Søkerens navn Christensen, A.E. (1) Stilling Førstekonservator
Adresse Oldsaksamlingen Frederiksgt 3 Oslo 1
..... Telefon 416300 l. 988
Ansvarlig vegleder (for studenter)
- Er søknaden personlig: På vegne av institusjon:
2. Prøvematerialets art Trekull
Funnsted (kommune, fylke) Nore og Uvdal, Buskerud
3. Antall dateringer 2 Prioriteringsrekkefølge to prøver prioriteres sammen
4. Redegjør for formålet med datering. Vurder evt. tidligere dateringer for samme formål, og oppgi forslagsnummer (DF-) for disse dateringene.
Oldsaksamlingen søker på vegne av bygdeboknemnda for Nore og Uvdal. Prøvene er fra to forskjellige jernvinneanlegg av ulik karakter. Det er arbeidet lite med jernvinna i Numedal, slik at dateringene er viktige for bygdebokarbeidet.
5. Prosjektets finansieringskilder: NAVF Univ., høgskole, off. museum
 Andre (spesifiser) Dateringene betales av bygdeboknemnda.
6. Har søkeren fått utført dateringer siste 5 år? nei ja
Oppgi i så fall DF-nr. og hvor resultatene evt. er publisert:
Bygdeboknemnda oppfattes som søker i denne sammenheng, U.O har selvfølgelig fått utført en rekke dateringer.
- ..Oslo 17/10 90.....
Dato Underskrift søker Underskrift vegleder

66

Spesifikasjon for prøve for ^{14}C -datering
(se rettledning på baksiden)

1. Oppdragsgiver Nore og Uvdal bygdeboknemnd via Oldsaksamlingen
2. Prøvematerialets art trekull Mengde (g) 8
3. Mengdeklassifisering (må angis - se baksiden) A B C
4. Prøvens merke 90/331
5. Prøven funnet av A.E. Christensen Tidspunkt 17/9 - 90
6. Funnsted V. Solheimstulen, Jønndalen, Nore og Uvdal, Buskerud
7. Greenwich koordinater. Lengde 8 σ 20m \emptyset Bredde 60 σ 18 m N
8. Formålet med denne datering og nærmere beskrivelse av funnforhold.
Det ønskes datering av jern vinneanlegg. Prøven er tatt ut i slagghvarpet
9. Beskrivelse av prøvematerialet. Trekull i små stykker
10. Antatt alder, evt. i henhold til tidligere datering:
Tidsperiode: vikingtid/middelalder? Alder B.P.:
11. Prøvens behandling før den ble sendt til laboratoriet: tørket
12. Ønskes eventuelt restmateriale i retur? nei
13. Eventuelle andre opplysninger, f.eks. om artsbestemmelse av tre og trekull:
Artsbestemt av H.I. Høeg, Betula

LABORATORIET FOR RADIOLOGISK DATERING

Adr.: Avdeling for fysikk og matematikk, Sem Sælandsv. 5
7034 Trondheim - NTH, tf. (07) 59 33 10

Dato:

02.11.90

Vår ref.:

Deres ref.:

Førstekonservator Arne E. Christensen
Oldsaksamlingen
Frederiksgt. 3
OSLO 1

INSTITUTT FOR ARKEOLOGISKE KUNSTHISTORIE OG NUMISMATIKK	
NO 002900	05.11.90
SAKSB. REC	ARK. NR.
KOPI TIL	SIRKULET

DF 2131 - BETALT OPPDRAG

Vi viser til ditt forslag av 17. f.m. om C-14 datering av 2 trekullprøver fra Nore og Uvdal. Laboratoriet har for tiden et stort dateringsprogram, og vi kan derfor ikke love resultatet før i løpet av våren 1991. Vi håper dette er tilfredsstillende.

Prisen er for tiden Nkr. 1.750,- pr. prøve.

Vennlig hilsen

Reidar Nydal